

Draagvlakonderzoek

OBS It Trede Sté en KBS Sint Radboud in Jirnsum

In opdracht van: Stichting Proloog en Bisschop Möller Stichting (BMS)

12 december 2023 (definitief)

Suzanne Pepping en Aldert Hoksbergen | namens Het Governance Bureau

www.hetgovernancebureau.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Aanleiding en situatieschets.....	3
Vraag.....	3
Resultaten van het draagvlakonderzoek	4
Inleiding	4
De missie en visie van obs It Tredde Sté en kbs Sint Radboud	4
Obs It Tredde Sté	4
Kbs Sint Radboud.....	4
Resultaten van gesprekken met de teams.....	5
Obs It Tredde Sté	5
Kbs Sint Radboud.....	5
Resultaten van gesprekken met leerlingen	6
OBS It Tredde Sté	6
KBS Sint Radboud	7
Resultaten van gesprekken met de directeuren.....	7
OBS It Tredde Sté	7
KBS Sint Radboud	8
Resultaten van gesprekken met de Medezeggenschapsraden.....	9
OBS It Tredde Sté	9
KBS Sint Radboud	9
Resultaten van gesprekken met ouders	10
OBS It Tredde Sté	10
KBS Sint Radboud	10
Resultaten van gesprekken met dorpsbewoners en Plaatselijk Belang	12
Plaatselijk Belang Jirnsum	12
Bewonersavond Jirnsum.....	12
Conclusies, advies en aanbevelingen	14
Conclusies.....	14
Advies en aanbevelingen.....	14

Inleiding

Aanleiding en situatieschets

Op dit moment zijn er twee scholen in Jirnsum met een totaal aantal leerlingen van ongeveer 150. Obs It Tredde Sté had op 1 oktober 2023 48 leerlingen. Kbs Sint Radboud had op dezelfde datum 100 leerlingen. Dit aantal zal naar verwachting stabiel blijven. Beide scholen bevinden zich in één gebouw, elk aan één zijde. In het midden, tussen de scholen, bevindt zich een ruimte waar voor- en naschoolse opvang is gevestigd.

De besturen van Proloog en BMS voelen zich verantwoordelijk voor toekomstbestendig onderwijs in het dorp en willen onderzoeken op welke wijze dit het beste vorm kan krijgen. Ook hebben de beide scholen de wens zich te ontwikkelen naar een integraal kindcentrum (IKC).

In dit onderzoek is verkend of er in de scholen, onder ouders en in het dorp draagvlak is voor een fusie tussen de beide scholen.

Vraag

Het onderzoek moet antwoord geven op de vraag of er voldoende draagvlak is bij teams, ouders, leerlingen, directeuren en dorpsbewoners voor een fusie tussen obs It Tredde Sté en kbs Sint Radboud. Hierbij geven de besturen van BMS en Proloog aan dat zij zich verantwoordelijk voelen voor toekomstbestendig onderwijs. De bestuurders hebben derhalve gevraagd aan Het Governance Bureau om een advies te geven op basis van een kwalitatief draagvlakonderzoek.

Een samengaan van de twee scholen is een proces dat zorgvuldigheid vraagt. In Jirnsum hebben de twee scholen lang naast elkaar bestaan. Het is logisch dat een fusie tussen de scholen daarom emoties en sentiment kan oproepen. Het is van belang te weten hoe er in het dorp over een fusie wordt gedacht.

En ook is het belangrijk personeel, ouders en leerlingen te horen over hun ideeën en gevoelens. Ook de visie van beide medezeggenschapsraden is gehoord.

Het draagvlakonderzoek is breed uitgevoerd en is een kwalitatieve verkenning van de belangrijkste ideeën en standpunten. Het dient te leiden naar duidelijkheid over het wel of niet nemen van vervolgstappen om te komen tot een fusie tussen obs It Tredde Sté en kbs Sint Radboud.

Resultaten van het draagvlakonderzoek

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het draagvlakonderzoek besproken. Per onderzoeksactiviteit / gesprek met een betrokken persoon of geleding wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste resultaten. Voor de bespreking van de resultaten, vindt u een kort overzicht van de missie en visie van beide scholen.

De missie en visie van obs It Tredde Sté en kbs Sint Radboud

Hier staat een verkorte weergave van de visie van de beide scholen zoals te vinden op hun website. In de resultaten in de volgende paragrafen vindt u vanuit de verschillende onderzoeksgroepen aanvulling en invulling van de missie en visie.

Obs It Tredde Sté

Het motto van It Tredde Sté is 'Mei inoar oer eigen paad te plak' (*Met elkaar over het eigen pad op je plek*).

Missie

Op obs It Tredde Sté zorgen we voor een divers aanbod op alle gebieden die belangrijk zijn om een kind zich te laten ontwikkelen. Het gaat om de existentie van een kind: wat betekent het voor een kind om te bestaan, in en met de wereld. Daarom richt ons aanbod zich op de wereld waarin het kind leeft. Dit doen we vanuit de (be)leefwereld van een kind: van micro tot macro (kind-groep-school-dorp-provincie-land-wereld).

Visie

We bieden kwalitatief goed onderwijs op alle vakgebieden. De kinderen ontwikkelen zich hier optimaal dankzij goede leerkrachten, een krachtige samenwerking met ouders, de inbreng van de kinderen en een effectief netwerk van externe experts. We zijn een b(l)oeiende school omdat we gebruik maken van verschillende manieren van leren en ook de omgeving van de school betrekken bij het leerproces van de kinderen.

Kbs Sint Radboud

Visie

We geven kwalitatief goed onderwijs, waar mogelijk afgestemd op persoonlijke onderwijsbehoeften. Leerkrachten zijn bekwaam in het geven van goede, doelgerichte instructies en kunnen leerlingen uitdagen en activeren. Een sterk pedagogisch klimaat met de rust, structuur en warmte van een vaste basisgroep en een vaste leerkracht biedt veiligheid. Leren vindt plaats binnen en buiten de school en in samenhang met de gemeenschap van het dorp. Door middel van groepsdoorbroken activiteiten bieden we ruimte voor brede ontwikkeling op verschillende gebieden. Zo brengen we kinderen in aanraking met elkaar en kunnen ze ontdekken welke talenten ze hebben. Een doorgaande ICT-leerlijn bereidt ze goed voor op de toekomst.

Wat vinden wij waardevol?

KBS Sint Radboud is een plek waar je de ruimte krijgt je breed te ontwikkelen. Dat kan als je je veilig voelt, jezelf mag zijn en echt wordt gezien. Als je mag leren in een rustige, gestructureerde omgeving, waar we elkaar met warmte benaderen. Waar je het goede voorbeeld krijgt, samen mag werken, fouten mag maken en wordt geholpen. Waar je plezier hebt, wordt uitgedaagd en waar rekening wordt gehouden met jouw persoonlijke onderwijsbehoefte. We willen kinderen de kans geven om zich te ontwikkelen tot gelukkige mensen die stevig in de wereld staan en hun dromen kunnen verwezenlijken.

Resultaten van gesprekken met de teams

De onderzoeksleider heeft gesproken met de teams van beide scholen. In beide gesprekken was de meerderheid van de teamleden aanwezig.

Obs It Tredde Sté

De eerste toon in dit gesprek is 'wij zijn vóór een samenwerkingschool'. In het gesprek worden de volgende aandachtspunten benoemd ten aanzien van fusie:

- Obs It Tredde Sté is een school met open en openbaar karakter. Gelijkwaardigheid is belangrijk. Zelfstandigheid ontwikkelen én samen leren spelen en werken. Leerlingen leren van alles in de wereld en van alle geloofsovertuigingen.
- Klein zijn biedt mogelijkheden. Kinderen kunnen fysiek en cognitief aansluiten met andere kinderen van verschillende leeftijden. Ook is er een samenvoeging van groep twee en drie, wat de overgang van groep twee naar groep drie makkelijker maakt.
- Het team is nieuw in de huidige samenstelling. Er is een fijne, positieve sfeer en vertrouwen.
- De huidige situatie met twee scholen geeft strijd. Voor het dorp en de school vinden de teamleden dit niet goed.
- De teamleden willen bij fusie graag de neutrale identiteit bewaren en zien voor zich om samen een nieuwe visie te maken en daarin ook 'geloof' in te vullen.
- Doel van de fusie is goed onderwijs, dit is wat de teamleden betreft de gezamenlijke deler voor beide scholen.
- Er is onzekerheid over de gevolgen van de fusie op persoonlijk vlak ('wat gebeurt er met mijn baan?') en voor het team ('onze directeur gaat weg').
- De teamleden vinden dat de fusie zo snel mogelijk zou moeten plaatsvinden.

Kbs Sint Radboud

In het gesprek met de leerkrachten van kbs Sint Radboud komen samenvattend de volgende zaken naar voren:

- Hoe teamleden onderling en met leerlingen omgaan, maakt de sfeer en die is goed. Het is veilig, kinderen voelen zich op hun gemak en de houding naar elkaar is positief. De grondslag hieronder is de kanjermethode die basis is in de gezamenlijke taal en cultuur.
- Het team ontwikkelt samen het onderwijs en ontmoet elkaar 's ochtends en 's middags. Professionaliteit en gezelligheid zijn in balans.
- De identiteit van de school uit zich in aandacht, in de vieringen en in de boodschap van verhalen die worden gedeeld met de leerlingen.

- Momenteel is de samenwerking met It Tredde Sté vooral praktisch en als het noodzakelijk is, zoals bij het vieren van Sinterklaas of de Koningsspelen. Het ‘twee scholen overleg’ is ter ziele gegaan. Leerkrachten spreken elkaar af en toe. Leerkrachten ervaren ‘lading’ in de sfeer doordat ‘het nu de kant opvalt van de Radboud.’ (Met een groter leerlingenaantal.)
- Als zorgpunt noemt het team het verschil in cultuur en visie tussen de twee scholen en de BSO. Er is een andere manier van kinderen aanspreken en communiceren.
- Het team ziet kansen t.a.v. ruimte in het gebouw en de lokalen.
- Ook een einde aan de scheve verdeling in leerlingenaantal en de mogelijkheid om enkele groepen te creëren wordt als positief punt benoemd.
- Daarnaast ziet het team ook voor het dorp een voordeel, namelijk dat er een einde komt aan de strijd onderling bij oudere kinderen en dat er één geheel is voor de kinderen van het dorp.
- Ook IKC vorming wordt als kans benoemd. Met de mogelijkheid een mooie gemeenschap te bouwen. En het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn.
- Nadeel of zorg bij een fusie is dat het team het liefst niks wil verliezen van de huidige situatie. Het team is tevreden en blij met de sfeer en kwaliteit. Behoud je het persoonlijke contact dat er nu is binnen het team? En behoud je de rode draad in de school als er leerlingen instappen?
- De teamleden geven aan: ‘Samen gaan, gaat ten koste van wat we hebben opgebouwd.’ We plukken nu de vruchten van wat we samen hebben opgebouwd. Ouders kiezen bewust voor de Sint Radboud.
- Voor ouders verdwijnt de keuze mogelijkheid, wat een nadeel is. Tegelijk vervalt ook de strijd die er nu is en dat is een voordeel. Het is zonde dat kinderen elkaar kwalijk nemen dat ze op een andere school zitten.
- Het creëren van een BMS IKC is een droom.

Resultaten van gesprekken met leerlingen

Op beide scholen heeft een gesprek plaatsgevonden met een groep leerlingen uit de midden- en bovenbouw.

OBS It Tredde Sté

De leerlingen van OBS It Tredde Sté zijn blij met hun school. Ze zeggen: ‘Je mag zijn wie je wilt zijn. Iedereen hoort erbij, niemand wordt buitengesloten.’

De kinderen zien voordelen als er wordt gefuseerd, maar hebben ook vragen en zorgen:

- We vinden elkaar niet zo leuk. Maar samen dingen doen kan wel leuk zijn.
- De juffen kunnen goed met elkaar overweg, die kletsen met elkaar.
- De leerlingen vragen zich af of het niet drukker wordt en of er genoeg lokalen zijn.
- Ook vinden ze het belangrijk dat er wordt gelet op het pesten.
- Een vraag is wat er gaat gebeuren met de identiteit van de school. Wat betekent katholiek? En wat voor school wordt het dan?
- De kinderen zijn bezorgd dat hun eigen school zonder fusie leegloopt en ophoudt te bestaan.

In het gesprek blijkt dat de leerlingen vooruitdenken en vragen hebben. Ze hebben zorgen of de fijne dingen van hun eigen school zoals de kleinschaligheid en de rust verloren gaan. Tegelijk zien ze kansen om meer leuke dingen te organiseren en in het gebouw de ruimtes anders te benutten. Ze vragen zich af: ‘hoe zal het gaan met de ‘strijd’ en ‘pesten’ tussen leerlingen van beide scholen?’

KBS Sint Radboud

De leerlingen van de kbs Sint Radboud vinden het fijn op school. Ze noemen de gezelligheid, de vrolijke juffen, carnaval en de christelijke feestdagen als kenmerkend voor hun school. Ze zien voor- en nadelen aan een fusie en noemen verschillende zaken waarom het wel of geen goed idee is. Ze zien de volgende pluspunten:

- Meer vriendjes en geen ruzie meer tussen de scholen.
- Er zijn meer lokalen voor de school en elke klas kan een eigen lokaal krijgen.
- Er is geen juffen tekort meer.

En ze zien ook nadelen / zorgpunten:

- De identiteit van de school: gelovig en openbaar, hoe moet dat?
- Zou er meer gepest worden?
- Er is een verbouwing nodig.
- Er is geen keuze meer tussen twee scholen.
- Als er klassen gesplitst worden, is dat niet leuk.

De leerlingen waarderen de gezelligheid. Ze hechten aan de naam, het logo, de inrichting, de leuke gedichtjes en de cadeautjes als ze na groep acht de school verlaten.

Resultaten van gesprekken met de directeuren

Er is met de directeur van elke school een individueel gesprek geweest.

OBS It Tredde Sté

De directeur van obs It Tredde Sté is helder in haar mening: ze vindt het in het belang van het dorp en de kinderen dat er één gefuseerde school komt in Jirnsum. Ze heeft een aantal aandachtspunten bij en zorgen ten aanzien van het proces van de fusie. Echter, zegt zij, het doel is het belangrijkste en de weg ernaar toe kunnen en moeten we zorgvuldig aanpakken.

De directeur is sinds enkele jaren werkzaam op obs It Tredde Sté en heeft gebouwd aan een nieuw team. Zij werken vanuit de existentie van een kind en vanuit 'de kracht van samen'. Verder is er aandacht voor ontmoetingen tussen de jaarlagen en voor verantwoordelijkheid voor elkaar.

De relatie tussen de twee directeuren is niet goed. Dit vraagt, mocht er overgegaan worden tot fusie, goede begeleiding. Teamleden en directeuren en teamleden hebben over en weer vriendelijk maar niet erg veel contact.

De samenwerking tussen de scholen komt niet echt van de grond en lijkt te verwateren. De initiatieven die zijn genomen, hebben niet geleid tot duurzaam en constructief overleg.

De directeur geeft aan dat ouders positief staan tegenover fusie. Aandachtspunt is dat er zorgvuldig gecommuniceerd moet worden en dat ouders bij veranderingen weleens 'licht ontvlambaar' zijn. Dit is met communicatie in goede banen te leiden.

De directeur geeft aan dat er gekozen moet worden voor een passend tempo, zodat er genoeg tijd is om de verschillende geledingen (ouders, leerkrachten en kinderen) in het fusieproces mee te nemen en een plek te geven.

Zij benoemt de volgende kansen voor een fusie:

- Geen wij/zij meer onder de kinderen in Jirnsum.
- Financiële kans doordat er voor de fusieschool één directeur en één IB-er nodig zal zijn.

Ook noemt ze de volgende zorgen / aandachtspunten:

- De concurrentie tussen de scholen zal direct moeten stoppen.
- Het is belangrijk dat beide scholen middelen hebben om de fusie periode goed door te komen.
- De nieuwe school moet een samenwerkingsschool zijn. Er is een zorg dat kbs Sint Radboud obs It Tredde Sté wil overnemen. Dan is er geen sprake van een samenwerkingsschool.

KBS Sint Radboud

De directeur van kbs Sint Radboud is trots op haar school. Er is een fijne, veilige cultuur. Er is sinds acht jaar gewerkt aan professionalisering, een proces dat begon met haar voorganger en dat zij heeft voortgezet. Dat werpt nu zijn vruchten af. De resultaten van de audit waren op vier onderdelen zeer goed (en op de overige ruim voldoende). Maar vooral is ze trots op het fijne team, de positieve sfeer en de cultuur van 'hard werken en werken met je hart'.

Zij heeft de volgende aandachtspunten ten aanzien van de fusie:

- We negeren het feit dat kbs Sint Radboud gegroeid is en nog groeit en dat obs It Tredde Sté krimpt.
- Er zijn overstappers van It Tredde Sté naar de Sint Radboud. Dit geeft in de betreffende klassen en tussen de scholen extra dynamiek. Dat vraagt aandacht en zorg. En betekent dus ook een aandachtspunt voor eventuele fusie.
- Er is een stijlverschil in communicatie met leerlingen tussen beide scholen.
- Samenwerking tussen de scholen is nu vooral praktisch en niet inhoudelijk. Missie en visie liggen ver uit elkaar. Er is geen gezamenlijke ambitie.
- De huidige open cultuur en het veilige klimaat kunnen bij groei wellicht in het gedrang komen. Omdat ouders niet meer bewust voor een school kiezen en de populatie verandert / diverser wordt en groeit.
- Een risico is ook dat teamleden vertrekken als er voor fusie wordt gekozen. Zij vindt daarom zorgvuldige communicatie erg belangrijk.

Zij ziet een aantal kansen / heeft de volgende wensen voor de toekomst:

- De keuze tussen twee scholen is mooi voor ouders. Voor het dorp kan één school ook een voordeel zijn (geen strijd).
- De scheve verhouding in leerlingenaantallen maakt dat de huidige situatie 'nijpend' wordt. Ook in praktische zin. Kbs Sint Radboud 'groeit uit haar jasje' en maakt inmiddels gebruik van een lokaal dat voorheen door It Tredde Sté werd gebruikt. Ook de schoonmaak merkt de scheefgroei.
- De tweestrijd in het dorp, zelfs in families, die gun je de kinderen niet.
- Zij zou graag een IKC bouwen. Momenteel is de samenwerking met de kinderopvang niet optimaal.

Resultaten van gesprekken met de Medezeggenschapsraden

Er is een gesprek geweest met de Medezeggenschapsraden van beide scholen. De voltallige MR-en waren aanwezig.

OBS It Tredde Sté

De Medezeggenschapsraad is voor een fusie van de scholen. Zij vindt het 'niet van deze tijd' dat er in zo'n klein dorp twee scholen zijn. Echter snapt de MR ook het voordeel voor ouders om nu te kunnen kiezen.

De MR noemt de volgende voordelen / kansen voor de fusie:

- In één gebouw, met één visie en met één bestuur kan er eenheid worden gecreëerd. Dat is een mooie droom. De ruimte kan beter benut worden. Er kan effectiever en efficiënter met geld worden omgegaan.
- Er is een stabiele populatie voor de fusieschool.
- Er komt een einde aan de verdeeldheid onder jeugd en ouders.
- De kans om een gezamenlijke visie te bouwen, nieuwe elementen toe te voegen aan het onderwijs met het welzijn van de kinderen als uitgangspunt.
- De kans om meer kwaliteit te ontwikkelen. Gezien de kleine omvang van obs It Tredde Sté is nu niet alles mogelijk.
- Tegenwoordig is bij de schoolkeuze de katholieke identiteit niet meer persé leidend.
- Alle lagen van de bevolking zijn aanwezig in Jirnsum. Een fusie zou mooi zijn voor de aantrekkelijkheid en levendigheid van het dorp.

Zorgpunten / aandachtspunten die de MR benoemt zijn:

- De MR-leden willen graag dat de inclusieve visie behouden blijft en dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond welkom zijn.
- De MR vindt het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan het bouwen van een samenwerkingschool. Dat daar goed over wordt gesproken.
- Het is nodig dat er toekomstgericht gedacht en gehandeld wordt. Gericht op kansen. En het vermogen om op lange termijn te denken is daarvoor nodig.

KBS Sint Radboud

De MR van kbs Sint Radboud is blij met de organisatie, het klimaat en kwaliteit van het onderwijs op de school. Een fusie met It Tredde Sté is vooral wenselijk voor het dorp, al is de huidige keuze tussen de scholen voor sommige ouders ook prettig. Voor de eigen school zijn er vraagtekens of een groei van de populatie in aantallen en diversiteit wellicht niet ten koste gaat van de huidige goede situatie.

Voor ouders die oorspronkelijk niet uit het dorp komen, is het vreemd dat er twee scholen zijn. Ook de reden voor schoolkeuze is tegenwoordig niet meer (primair) geloofsovertuiging. De waarden en normen die horen bij de Katholieke school zijn voor sommige ouders wel een reden om voor deze school te kiezen.

De MR is erg tevreden met de organisatie in de school, het leiderschap, het beleid en het gemotiveerde team met de wens om te blijven leren. Dit is ook terug te zien in de goede audit. De MR vraagt zich af of deze goede situatie en visie behouden kan blijven bij verdere groei van de school, ook zonder fusie.

Het is goed dat dit onderzoek nu wordt gedaan, omdat het onderwerp 'wel / geen fusie' een keer goed besproken moet worden. Ongeacht de uitkomst. Indien er niet gefuseerd wordt, zal er wel gewerkt moeten worden aan een betere samenwerking tussen de scholen.

Een ander zorgpunt is of er na een fusie, met een nieuwe identiteit, nog steeds de kwaliteit geboden kan worden die er nu is. Ook is er een zorg om de huidige dynamiek, sfeer en klimaat van de school te verliezen.

Resultaten van gesprekken met ouders

Voor beide scholen is een ouderavond georganiseerd rondom de vraag wat voordelen van de huidige situatie met twee basisscholen zijn. En de vraag wat de voordelen zijn van een fusie tussen de twee scholen. Voor beide avonden was de opkomst groot. Van bijna alle leerlingen was tenminste één ouder en van sommige leerlingen waren beide ouders aanwezig.

OBS It Tredde Sté

De ouders van obs It Tredde Sté staan positief tegenover een fusie. Zij zijn tevreden met de school maar zien kansen voor de fusie. De volgende punten waarderen zij in de huidige situatie en willen zij behouden:

- Individuele aandacht voor de kinderen, echt gezien worden.
- De schooltijden.
- Inclusiviteit in de breedste zin van het woord.
- Het gevoel dat iedereen, ongeacht geloof, afkomst etc., welkom is.
- Dat kinderen les kunnen krijgen op hun eigen niveau.
- Toegankelijkheid van de school, directie en leerkrachten.

De ouders zien de volgende kansen bij een fusie:

- Meer eenheid in het dorp en onder de kinderen en minder wij/zij onder kinderen.
- Een mooiere leeftijdsverdeling over de klassen.
- Een aantrekkelijker school voor leerkrachten.
- Meer expertise in de school.
- Een groter ondersteuningsteam en een groter budget voor kwaliteit.
- Geen keuzestress meer voor ouders.

Een zorg die de ouders hebben, is of er voldoende kennis is / wordt ontwikkeld over en voor een samenwerkingschool. Daarnaast vragen zij zich af onder welk bestuur een fusieschool zou vallen. Ook is een zorgpunt of de fusieschool 'andere' ouders ook verwelkomt / een welkom gevoel geeft.

KBS Sint Radboud

Uit de bijeenkomst met ouders van kbs Sint Radboud blijkt de tevredenheid van ouders over hun school. Zij willen vooral behouden wat er is. Ouders zijn zeer tevreden, onder andere over de sfeer, het beleid, de communicatie, het onderwijs, groepsdoorbroken werken, de vieringen in de school, de kanjertraining en de omgangsvormen. Ook zijn zij tevreden over de BMS.

De kansen voor de fusie zien zij in het verdwijnen van de tweestrijd / verdeling in het dorp en daarnaast de mogelijkheden om het schoolgebouw beter te benutten en eventueel extra mogelijkheden te creëren. Er wordt ook gedacht aan kleinere klassen / aparte jaarlagen en ruimte

voor differentiatie. Ook wordt een IKC genoemd als kans, met een doorlopende leerlijn. Wellicht is dat een oplossing is voor het tekort aan opvang in het dorp en biedt het mogelijkheden voor betere opvang.

Ouders zijn bezorgd om er met een fusie op achteruit te gaan.

Resultaten van gesprekken met dorpsbewoners en Plaatselijk Belang

Jirnsum is een dorp met ongeveer 1400 inwoners. Uit de cijfers van de gemeente Leeuwarden blijkt dat de populatie leerlingen in Jirnsum de komende 15 jaar stabiel blijft. Het gaat om een populatie van ongeveer 150 kinderen.

Voor inzicht in de opinies in de gemeenschap is er een gesprek gevoerd met Plaatselijk Belang van Jirnsum. Er is daarnaast een bewonersavond georganiseerd waarvoor alle inwoners van Jirnsum zijn uitgenodigd via het plaatselijke nieuwsmedium 'De Stim van Jim' en via Facebook.

Plaatselijk Belang Jirnsum

Drie leden van het Plaatselijk Belang namen deel aan het gesprek. Zij gaven aan dat zij zich van hun mening wilden onthouden, omdat zij geen onderzoek hebben gedaan naar de opinies in het dorp over het bestaan van twee scholen dan wel de wens voor een fusie tussen de scholen. Vervolgens hebben de leden vanuit hun eigen ervaringen het volgende gedeeld in het gesprek:

- Het nadeel van de huidige situatie met twee scholen is dat het spanningen geeft in het dorp en binnen families.
- Het voordeel is dat er voor ouders iets te kiezen is. En een ander voordeel is dat de leden praktische en financiële voordelen verwachten van een fusie.
- De leden denken dat er over het algemeen wel draagvlak is voor een fusie. Omdat geloof, als motivatie voor de schoolkeuze, minder belangrijk is geworden door de jaren heen. En omdat godsdienst op een andere manier vorm kan krijgen in een fusie school.
- De leden benoemen dat indien er voor een fusie wordt gekozen, een gelijkwaardige fusie voor het dorp belangrijk is.

Bewonersavond Jirnsum

In totaal zijn er 39 mensen aanwezig geweest bij de bewonersavond, waarvan zestien personen ouder zijn op één van de scholen.

De aanwezigen hebben in tafelgroepjes de opinies verzameld over de voordelen van twee scholen in het dorp (de huidige situatie) en de voordelen van een fusie. Na bespreking van de resultaten van deze groeps gesprekken bleek dat in alle gesprekken vooral en veelal dezelfde voordelen werden geconstateerd voor een fusie.

Bewoners noemen de volgende voordelen van de huidige situatie met twee scholen:

- Er is voor ouders iets te kiezen. Daarbij wordt de mogelijkheid genoemd om te kiezen tussen verschillende typen onderwijs. Voor diegenen die een katholieke geloofsovertuiging hebben, is er een katholieke school en er is een openbare school voor diegenen die daar de voorkeur aan geven.
- De concurrentie tussen de scholen kan leiden tot kwaliteitsverbeteringen.

De voordelen van een fusie:

- Het verdwijnen van de verdeeldheid onder ouders en kinderen in het dorp.
- Het krijgen van één stevige school, die minder kwetsbaar is. Wellicht zonder combinatieklassen.
- Een betere samenwerking met Peuterspeelzaal, BSO en sportverenigingen.
- Financiële voordelen door een grotere omvang en wellicht de mogelijkheid voor meer specialistische kennis of vakdocenten.

- Een betere benutting van het schoolgebouw. En wellicht een mogelijkheid om beschikbare klaslokalen voor kinderopvang te gebruiken.
- Kinderen leren alle kinderen van hun leeftijd kennen in het dorp en kunnen van elkaar en elkaars achtergrond leren.
- Elk kind uit Jirnsum is welkom op de fusie school, ongeacht geloofsovertuiging of achtergrond.
- De mogelijkheid om te bouwen aan één gezamenlijke identiteit.
- Alle kinderen hebben tegelijk studiedagen.

Tenslotte werd nog als zorg benoemd dat de huidige populatie ouders een te grote stem zou hebben in de besluitvorming over een mogelijke fusie, t.a.v. de toekomstige ouders.

Conclusies, advies en aanbevelingen

De afgelopen maanden hebben we veel gesprekken gevoerd en geluisterd naar alle meningen op de scholen en in het dorp Jirnsum. Zoals u heeft kunnen lezen, is er een breed palet aan meningen. In dit hoofdstuk staan de belangrijkste conclusies en staat het advies ten aanzien van de keuze om wel of niet te fuseren.

Conclusies

Er zijn een aantal concluderende uitspraken te doen over de opinies ten aanzien van een fusie op basis van de gesprekken:

- In alle geledingen van obs It Tredde Sté staat men positief tegenover een fusie. Er zijn wel zorgen en aandachtspunten, maar in de basis is men er van overtuigd dat een fusie voor de kinderen in het dorp en voor de dorpsgemeenschap goed zou zijn.
- In alle geledingen van kbs Sint Radboud is behoefte aan behoud van de huidige situatie op de school, waarover men zeer tevreden is. Echter is men ook in alle geledingen bewust van het feit dat het bestaan van de twee scholen leidt tot spanningen in de dorpsgemeenschap en verdeeldheid / het buiten sluiten onder kinderen.
- In alle gesprekken wordt genoemd dat een fusie voor de kinderen in het dorp en voor de dorpsgemeenschap zou leiden tot minder tweestrijd en spanningen en dat dit wenselijk is.
- Eveneens wordt in alle gesprekken als belangrijkste pluspunt van de huidige situatie de mogelijkheid voor ouders om te kiezen tussen twee scholen genoemd.

Uit de gesprekken komen een aantal factoren naar voren die van belang zijn bij de besluitvorming over een fusie tussen obs It Tredde Sté en kbs Sint Radboud.

- De relatie tussen de teams van de scholen is redelijk. De leerkrachten gaan vriendelijk met elkaar om en directeuren gaan ook vriendelijk om met leerkrachten van de andere school. Op directieniveau is geen sprake van een goede relatie.
- In de huidige situatie is er weinig samenwerking tussen de twee scholen. De samenwerking is praktisch van aard en op basis van noodzakelijke afstemming. Op directieniveau en tussen leerkrachten is geen structurele, georganiseerde samenwerking. Er is geen inhoudelijke samenwerking.

Advies en aanbevelingen

In alle geledingen die in dit onderzoek zijn gesproken, is bewustzijn van het feit dat het bestaan van twee scholen in Jirnsum leidt tot verdeeldheid en spanningen onder kinderen, tussen ouders, in de gemeenschap en soms zelfs in families. Vanuit dit oogpunt, is er een breed draagvlak voor een fusie.

Er is binnen kbs Sint Radboud echter ook sprake van een zeer tevreden ouderpopulatie, een tevreden team en van goede resultaten. Dit maakt dat de geledingen van kbs Sint Radboud relatief minder enthousiast zijn over een fusie en enthousiaster over behoud van de huidige situatie (in vergelijking met dezelfde geledingen van obs It Tredde Sté). Tegelijk zien directeur, ouders en MR-leden de scheefgroei tussen de scholen als ongewenste situatie. Ook wordt in de MR benoemd dat het de vraag is of je de huidige situatie kunt vasthouden, gezien de groei van de school en de verandering in populatie. Ook indien twee scholen blijven bestaan of wanneer alleen kbs Sint Radboud overblijft.

Wat eveneens meespeelt in ons advies, is het feit dat het vraagstuk over een mogelijke fusie en de 'tweestrijd' in het dorp al een langere geschiedenis van decennia kent. De bodem voor een fusie is wellicht niet 'perfect', tegelijk is er nu wel ruimte in het denken ontstaan over de reden waarom een fusie wenselijk is. Voor de betrokkenen van obs It Tredde Sté is het bredere belang en toekomstgericht denken makkelijker dan voor de betrokkenen van kbs Sint Radboud. Echter ook bij kbs Sint Radboud is er besef van het bredere belang van de gemeenschap.

Op basis van de conclusies en van bovenstaande punten, adviseren wij de bestuurders dan ook **positief** over een fusie tussen de scholen. Echter wij adviseren ook dit proces alleen in te gaan als de bestuurders gezamenlijk overtuigd zijn van het belang van de fusie voor de toekomst van de leerlingen en gemeenschap van Jirnsum. Gezien de tevredenheid op de kbs Sint Radboud, dient er een stevig en gezamenlijk besluit te zijn om een fusieproces succesvol te kunnen laten verlopen.

Wij zijn van mening dat een fusie tussen de scholen het meest toekomstbestendige onderwijs oplevert voor de gemeenschap van Jirnsum.

Daarbij bevelen wij aan een zeer zorgvuldig proces in te gaan, met aandacht voor:

- Verbetering van de relatie tussen de leerkrachten en directeuren. Met ruimte om elkaar en elkaars visies te leren kennen;
- Een gelijktijdige en stapsgewijze communicatie met alle betrokken partijen;
- Een rouwproces bij kbs Sint Radboud om verlies van de huidige situatie. Dit team is tevreden en heeft de afgelopen jaren hard gewerkt met goede resultaten in klimaat, beleid, visie en dagelijkse praktijk. Voor dit team zal een bestuurlijk besluit om de scholen te laten fuseren pijnlijk zijn;
- Een heldere en zorgvuldige fasering in het fusieproces;
- Regie vanuit de bestuurders, met oog voor heldere communicatielijnen en processtappen richting de directeuren, het personeel en de ouders;
- Een zorgvuldig traject inzake de identiteit van de gefuseerde school, waarbij gelijkwaardigheid een belangrijke succesfactor is voor de fusie en veel aandacht zal moeten krijgen.
- Zorgvuldigheid inzake de keuzes in de formatie van de fusieschool, met het oog op gelijkwaardigheid.
- Aandacht voor de fasen van teamontwikkeling. Vanuit de theorie over teamontwikkeling (M. Lingsma), kunnen we het team van kbs Sint Radboud typeren als een 'winning' team. Kenmerkend voor deze teams is dat zij goed presteren en teamleden blij zijn met elkaar / elkaar de beste vinden. Een aandachtspunt is dat deze teams 'naar binnen gericht' kunnen zijn of 'concurrerend' ten aanzien van anderen / andere teams. 'Winning teams' zijn geneigd tot behoud van de situatie zoals hij is. Echter deze teams krijgen vroeger of later altijd te maken met veranderingen. Een dergelijk team heeft als volgende ontwikkelstap om zich open te stellen voor 'anderen' en 'andere zienswijzen'. Indien zorgvuldig met het fusieproces wordt omgegaan, zou deze ontwikkelstap gezet kunnen worden door de teamleden. Het team van obs It Tredde Sté is een 'jong' team dat nog niet heel lang samenwerkt in de huidige samenstelling. Dit team is bezig met het verder vormgeven en uitwerken van haar visie. Dit maakt hen ook vanuit de teamontwikkelingsfase ontvankelijk en nieuwsgierig naar het proces van visievorming en leren van elkaar.